

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/134/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111224723
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8111224723.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Branislava Brezu v právnej veci žalobkyne: H. Z., bytom Z., E. XX/X, právne zastúpená: Centrum právnej pomoci, Námestie Slobody 12, Bratislava, kancelária Prešov, Slovenská 40 proti žalovanému: H. Z., bytom Z., E. XX/X, t.č. vo výkone trestu v Ústave na výkon väzby v J., ul. F. X. X, v konaní o vylúčenie z užívania bytu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 24. 01. 2012, č. k. 17C 208/2011-60 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa úplne vylúčil žalovaného H. Z., nar. XX.X.XXXX z užívania bytu č. X, nachádzajúceho sa vo vchode č. X na X. poschodí bytového domu číslo súpisné XX na ul. E. v Z., zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, obec Z., kat. územie Z.. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalovaný sa dopustil v priebehu roka 2011 násilného správania, ktoré má znaky domáceho násillia vo vzťahu k žalobkyni, v dôsledku čoho bol aj uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania, z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia, pokračujúceho zločinu znásilnenia a prečinu ublíženia na zdraví a odsúdený. Správanie žalovaného bolo smerované voči žalobkyni ako jeho životnej partnerke a aj maloletým deťom v takej intenzite a s následnými zdravotnými problémami žalobkyne. Žalovaný za toto správanie bol uznaný vinným. Jeho správanie spôsobilo u žalobkyni dôvodnú obavu o život a zdravie svoje, ako aj maloletých detí. Žalovaný v takomto protiprávnom správaní pokračoval aj v čase, kedy už bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým bol vylúčený z užívania predmetného bytu do rozhodnutia v tejto veci. Mal preukázané, že existuje vážna obava, že v takomto správaní bude pokračovať, čím budú opätovne porušované práva žalobkyne a deti, keďže je ohrozovaný ich život. Úplné zbavenie užívania bytu súd zväzil po zistení, že žalovaný v dôsledku dlhodobého požívania alkoholu sa opakovane dopúšťal násilného správania voči okoliu a prognóza vývoja osobnosti žalovaného vo vzťahu k protispoločenskému konaniu je nepriaznivá, lebo nedokáže dlhodobo abstinovať. Ochrana života a zdravia žalobkyne a jej deti má prednosť pred vlastníckym právom, resp. spoluvlastníckym právom žalovaného. V danom prípade je táto ochrana žalobkyne a jej deti prvoradá a je ju potrebné zabezpečiť takýmto spôsobom, ktorý umožňuje toto zákonné ustanovenie. Z tohto dôvodu tejto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobkyni priznalo Centrum právnej pomoci nárok na poskytnutie právnej pomoci, čím podľa § 4 ods. 3 zákona 71/1992 Z.z. v znení noviel je oslobodená od súdneho poplatku. Žalobkyňa si náhradu trov konania neuplatnila ako úspešná účastníčka, preto vyslovil, že ani jeden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Poukázal, že vydané rozhodnutie je v rozpore s Ústavou SR a zákonmi, keďže súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil. Na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Toto rozhodnutie považuje za predčasné, keďže trestná vec je vedená pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 2T 113/2001, nie je do dnešného dňa právoplatne skončená, a preto nemohol mať súd za preukázané, že sa mal dopúšťať takéhoto násillia. Porušil tým ústavné právo vyplývajúce z čl. 50 ods. 2 Ústavy SR. Rozsudok je nepreskúmateľný, keďže nie je možné z neho vyvodit', na základe akého dôkazu dospel súd prvého stupňa k takémuto záveru, dokáže dlhodobo abstinovať, o čom svedčí aj pobyt v Ústave na výkon väzby v J.. Nevyporiadal sa ani s otázkou, na ako dlho žalovaný má byť úplne vylúčený z užívania svojho bytu, lebo v rozhodnutí, ktoré vydal musí byť určená lehota dokedy sa má byť alebo dom opustiť. Uviedol, že nemá iný nehnuteľný majetok, ktorý by mohol užívať a bývať v ňom, okrem predmetného bytu. Navrhol, aby žaloba bola zamietnutá.

Odvolačl súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu prechádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. vec prejednal v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, správne vyvodil právne závery a vo veci aj správne rozhodol, na zisteniach ktorých sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania a na ktoré v plnom rozsahu odkazuje aj odvolací súd.

K odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd poukazuje, že ust. § 146 ods. 2 O. s. p sa dotýka obmedzenia užívacieho práva druhého manžela k domu alebo k bytu, ktorý tvorí predmet BSM. Týmto dôvodom je buď fyzické alebo psychické násillie, alebo už samotná hrozba takéhoto násillia, alebo neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia manželov v spoločnom dome alebo byte. V takomto prípade potrebnú úlohu zohráva fyzické alebo psychické násillie, ktoré nemusí vykazovať znaky trestného činu, pričom postačí, ak ide o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu.

Odvolačl súd mal za to, že zo skutkového stavu a spolužitia medzi manželmi navzájom, bolo možné vyvodit' zo strany súdu, že dochádzalo zo strany odporcu k násilliu. Je zrejmé, že podmienkou obmedzenia užívacieho práva manželov v dome alebo v byte je neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia, ako aj samotné fyzické alebo psychické násillie. O zásahu do užívacieho práva k domu alebo bytu môže súd rozhodnúť, ak ide o sústavné fyzické alebo psychické týranie alebo hrubé ponížovanie druhého manžela, pričom táto skutočnosť musí byť preukázaná. Súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí zreteľne poukázal, že vykonaným dokazovaním, hlavne oboznámením sa s trestným spisom a jeho rozsudkom vo veci 2T 113/2011 zo dňa 04. 01. 2012 mal preukázané, že žalovaný sa takéhoto násillného správania dopúšťa, ktoré má znaky domáceho násillia vo vzťahu k žalobkyni. Rovnako vyplynulo, že išlo o sústavné násillné správanie. To vyplýva aj zo skutkov opísaných a špecifikovaných v samotnom rozsudku v trestnom konaní 2T 113/2011. Napokon túto skutočnosť potvrdzuje aj fakt, že dňa 04. 08. 2011 súd nariadil žalovanému H. Z., aby nevstupoval do bytu a dňa 15. 08. 2011 bol vykázaný zo spoločného obydllia hliadkou Obvodného oddelenia PZ Lipany, lebo nerešpektoval rozhodnutie o predbežnom opatrení.

Právnym prostriedkom v takých prípadoch je právo manžela, aby súd obmedzil užívacie právo druhého manžela k domu alebo k bytu, alebo ho z užívania celkom vylúčil, pričom na podanie takého návrhu je vždy aktívne legitimovaný manžel. Je zrejmé, že na základe rozsudku sa užívacie právo k domu alebo k bytu môže zúžiť alebo vylúčiť. Obmedzenie užívania prichádza v prípade, ak takéto riešenie umožňuje aj stavebné usporiadanie domu alebo bytu. Na základe úplného vylúčenia z užívania musí dom alebo byt manžel opustiť. Nič to nemení na tej skutočnosti, že postihnutý manžel zostáva naďalej bezpodielovým spoluvlastníkom domu alebo bytu.

V danom prípade sú však nepopierateľným faktom zistenia súdu prvého stupňa, ktoré boli zistené a oboznámené z trestného konania. Z nich vyvodil aj súd prvého stupňa správne závery, že v danom prípade dochádzalo k sústavným znakom domáceho násillia zo strany žalovaného.

Námietku žalovaného, že nie je preskúmateľné rozhodnutie súdu v niektorých odôvodneniach rozhodnutia, napr. v otázke požívania alkoholu žalovaným a ďalších, odvolací súd poukazuje, že súčasťou spisového materiálu sú aj kópie zápisníc o výsluchu účastníkov v trestnom konaní, či už svedkyne J., H. K., H. Z., vyjadrenia znalca Kováča, listiny, ktoré sú zažurnalizované v spisovom materiáli na č. l. 35 - 53, z čoho vyplýva, že aj tieto listinné materiáli boli predmetom dokazovania a vyhodnocovania skutkového stavu prvostupňovým súdom. Aj na základe nich súd prvého stupňa prijal svoje závery. Len nedopatrením na ne konkrétne nepoukazyval v odôvodnení rozsudku. Preto túto odvolaciu námietku nepovažoval za dôvodnú. K námietke, že nemá iný nehnuteľný majetok, ktorý by mohol užívať, odvolací súd poukazuje, že vlastnícke právo žalovaného zostáva zachované, pretože súd rozhodol iba o vylúčení z užívacieho práva - užívania bytu.

Zákonodarca v gramatickom výklade k ust. § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka neuvádza, aby toto obmedzenie alebo vylúčenie z užívania bytu malo byť konkrétne určené na akú dobu, tak ako sa žalovaný v odvolaní domnieva. Preto odvolací súd túto odvolaciu námietku nepovažoval za dôvodnú.

Odvolací súd zistil, že o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 2T 113/2011 bolo rozhodnuté Krajským súdom v Prešove dňa 22. 03. 2012.

Podľa ust. § 154 ods. 1 O. s. p., pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. V čase rozhodovania odvolacím súdom, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 2T 113/2011 bol už právoplatný, v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu pod sp. zn. 2To 9/2012 a z neho vyplýva, že žalovaný sa dopustil prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, pričom marením výkonu úradného rozhodnutia podľa ust. § 348 ods. 1 písm. g) Trestného zákona pokračujúceho zločinu znásilnenia podľa ust. § 199 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa ust. § 156 ods. 1 písm. b) Trestného zákona

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti mal odvolací súd za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecné a zákonné a v zmysle ust. § 219 O. s. p. ho ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s.p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal, keďže úspešná žalobkyňa ich nežiadala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.